

Landbruget havde ogsaa Beskyttelse, og saa kom han med den vidt berømte Ostetold, vi have. Maa jeg om denne Ostetold sige, at naar jeg har sat den paa, er det, fordi den stod paa Folketingets sidste Forslag; mit Hjerte brænder ikke for den, saa hvis der er nogen her, der har Lyst til at faa den ud — og jeg skulde tro, at Lysten er størst hos Landbrugerne selv —, saa for min Skyld gerne, og saa kunne vi vel lade Humlen gaa ogsaa. Jeg mener, at Landbruget staar sig bedst ved, at den Smule Beskyttelse, der er og som ingen Verdens Ting betyder, kommer væk. Saa sagde det ærede Medlem, at hele vor Landbrugslovgivning lige fra forrige Aarhundrede til nu var en Slags Beskyttelse, det var ikke andet end Beskyttelse. Bag efter sagde det ærede Medlem med større Ret, at det var en social-politisk Lovgivning. Deri giver jeg ham fuldstændig Ret. Det var en Lovgivning af den største Værdi, af den største Betydning for hele vor Udvikling, det er den, vi bygge de lykkelige Forhold paa, vi have for Øjeblikket, og hele denne Lovgivnings Tendens var at beskytte de mindre Besiddere mod at opluges af de store. Det er hele Retningen i denne Lovgivning, men det har jo ikke noget med Toldbeskyttelsen at gøre. Toldbeskyttelsen har ulykkeligvis lige den akkurat modsatte Tendens, nemlig at de store opluge de smaa. Derfor tror jeg ikke, det var nogen god Sammenligning, det ærede Medlem her kom med. Saa talte det ærede Medlem om den Smule Subvention, der er paa Esbjergrouten, og som er intet, en fuldkommen Bagatel, i Sammenligning med det, der skattes til Industrien. Jeg tror, man med Rette kan sige, at Landbruget staar uden Beskyttelse, og naar man saa tillige med Rette kan sige, at det staar stærkt, saa have vi der en god, naturlig, solid Basis for vort Land. Det er den, vi i det væsentlige skulle bygge paa. Naar jeg ønsker, at vi skulle faa gennemført denne Toldlov i den her foreslaaede Retning, er det naturligvis baade, fordi den skaffer Lettelser for den enkelte Mand, men ogsaa fordi vi, selv om vi, med den beskedne Nedsættelse, som her er paa Beskyttelsen, beholde saa omtrent, hvad vi

have af Industri, i alt Fald sikre os, at vi ikke gaa over til at blive et Industriland, som lever paa Toldbeskyttelse. Vor Udvikling ligger naturligt paa Landbrugets Omraade, og, som jeg udviklede ved Forelæggelsen af denne Lov, der er paa Landet Plads for den voksende Befolkning.

Endelig sagde det ærede Medlem, at det er ikke vor Sag at udløse den nervøse Spænding, der nu findes i hele Europa — han tænkte der paa den industrielle Spænding —, og deri har det ærede Medlem ganske Ret. I det hele taget tror jeg, at det ærede Medlem i en Del af sine Betragtninger ser meget sundt paa Forholdene. „Den industrielle Spænding“, som han kaldte det, eksisterer; men det er jo heller ikke vor Mening, at vi ville udløse hele Europas industrielle Spænding; ved den Toldlov, som der her er Tale om at gennemføre, udløse vi ikke mere af denne Spænding, end vi ret vel kunne taale.

Det ærede Medlem for Københavns 11te Valgkreds (Sigvald Olsen) udtalte sig jo ogsaa om Beskyttelsen; som jeg allerede har berørt en Gang. Han sagde, at et Forslag om pludselig Afskaffelse af Beskyttelsen var egnet til at vække Munterhed og ikke Eftertanke, men paa den anden Side var han dog en Modstander af Beskyttelsen. Som jeg før sagde, jeg synes dog, han udtalte sig noget mindre for Beskyttelsen end i 1897, og straks efter Forelæggelsen af Toldloven læste jeg med stor Interesse i „Social-Demokraten“ nogle vældig frihandelsvenlige Artikler. Det var at forstaa, som om Socialdemokraterne havde sadlet om og nu vare gaaede over til den absolutte Frihandel, idet man med stærke Ord bebrejdede mig, at jeg ikke var gaaet videre i frihandelsvenlig Retning. Skønt det jo gik ud over mig, og det var mig, der fik stærkt paa Hovedet, glædede jeg mig over disse Artikler; jeg glædede mig oprigtigt derover, thi jeg sagde til mig selv, som jeg allerede har udviklet her: Naar vi skulle til at afgøre, hvor langt vi skulle ned med Beskyttelsen, staa vi i Virkeligheden og vide saa overordentlig lidt; vi vide saa overordentlig lidt om, hvordan Fabrikkerne have det. Der er en Faktor, som ved noget, og det er de organiserede Arbejdere, de, som arbejde i